

ATATÜRK SAMSUN'A NASIL ve NEDEN ÇIKTI?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Cuma, 20 Mayıs 2016 07:26 -

---

19 Mayıs günü CHP'lilerin Anıtkabir'e yapacağı yürüyüşün hükümetçe yasaklanması üzerine bir televizyon kanalında karşıt görüşlü dört kişi tartıştı. Yıllardır yapıldığı gibi Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a neden ve nasıl gönderildiği konusunda yanlış ve eksik görüşler söylendi.

Yazılıp söylenmemiş değildir ama aşağıda yazacaklarımın çoğu kişi tarafından bilinmediğini düşünüyorum. Yanlış ve eksik bilgiler kullanılıncaya konunun bir çıkmaza girmesi kaçınılmazdır.

1. Samsun'a bir general gönderilmesinin nedeni: Mondros Ateşkes Anlaşılmasında, anlaşmaya uyulmazsa İtilaf Devletlerinin istedikleri yeri işgal etme hakkı vardı. Silahlar toplanıp İtilaf Devletlerine teslim edilmeli, milliyetler arasında bir çatışma yaşanmamalıydı. Hükümet, Müttefikleri tatmin etmek için Mütareke koşullarına harfiyen uyulmasını istiyordu. Mustafa Kemal Paşa'nın 9. Ordu Birlikleri Müfettişi olarak atanma kararnameğinde ona şu üç görev verilmiştir: a) Karadeniz bölgesinde Rumlarla Müslümanlar arasında olduğu söylenen çatışmayı durdurmak, b) Doğu Anadolu'da kurulduğu söylenen Şûra yönetimlerini dağıtmak, c) Ordunun elindeki fazla silahları toplayarak İngilizlere teslim etmek. Fakat o Samsun'a çıktıktan sonra bu görevleri yapmayı reddetmiştir. Hükümeti de buna ikna etmeyi çalışmıştır.

2. Bu göreve neden Mustafa Kemal Paşa atanmıştır? Mütareke'de İttihat ve Terakki politikaları çöküp, parti yöneticilerinin yurt dışına çıkması veya yargılama altına alınması üzerine devlet yönetiminde İttihat ve Terakki yönetimine muhalefet etmiş kişilerin önü açıldı. Mustafa Kemal Paşa da bunlardan biriydi. Mütareke'de altı ay kaldığı İstanbul'da hükümete geçmek için çalışmalar yaptı. Sırf bunun için altı kez Vahdettin'le görüştü. İtilaf Devletleri temsilcilerinin tepkisini çekecek ilişkilerden ve demeçlerden kaçındı. Mustafa Kemal Paşa, Birinci Dünya Savaşı'nda Almanya İttifaklıktan ayrılarak İngilizlerle münferit bir anlaşma yapılmasını savunmuş, Ermeni tehcirinde de görev almamıştı. Bu nedenle İngilizlerin ve Fahrî yaveri olduğu Padişahın da güvenine sahipti. Damat Ferit Paşa da atanmasından önce onunla tanışmış ve amaçlarına uygun biri olduğuna karar vermişti. Müfettiş olarak atanmasının nedeni budur.

3. Padişah onu vatanı kurtarsın diye mi gönderdi? Padişah, vatanın kurtuluşunu İngiliz dostluğunda görüyor ve bu dostluğu kanıtlarlarsa İngilizlerin Türkiye'nin himayesini üzerine alacağını, devleti parçalamayacağını düşünüyordu. Vatanın bu tutumla kurtulacağını düşünürsek evet Padişah onu vatanın 'kurtuluşu' için gönderdiğini söylenebilir. Mustafa Kemal Paşa'nın ordunun, bürokrasinin ve halkın başına geçerek İngilizlere karşı bir direniş örgütlemesine taraftar olmadığı gibi, kendisinden önce İngilizlerin bu 'tehlikeyi' görmesi ve İngilizlerin isteğiyle onu derhal geri çağırması, Mustafa Kemal bunu reddedince de onun görevine son vermiştir.

ATATÜRK SAMSUN'A NASIL ve NEDEN ÇIKTI?

Zeki Sarıhan tarafından yazıldı.

Cuma, 20 Mayıs 2016 07:26 -

---

4. Kurtuluş Savaşı 19 Mayıs 1919'da mı başlamıştır? Mustafa Kemal Paşa'nın Kurtuluş Savaşı'ndaki önderlik rolünü vurgulamak için de yapılırsa bu iddia doğru değildir. 19 Mayıs 1919 tarihi bu açıdan sembol bir tarih sayılabilir. Bu savaşın başlangıç tarihi olarak Mondros Ateşkes Anlaşmasının hemen ertesi gününü kabul etmek gerekir. Çünkü Mütarekeden 19 Mayıs' kadar geçen 6.5 ay içinde Müdafaa-i Hukuk Dernekleri kurulmuş, Millî Kongre gibi kuruluşlar eliyle milli birlik arayışları başlamış, işgallere karşı kıpırdanmalar olmuştur. Mustafa Kemal Paşa Samsun yolundayken İzmir'in işgali üzerine bütün millet ayakta idi. Mustafa Kemal Paşa'nın rolü, bu ayaklanmanın başına geçerek onu zafere eristirecek bir önderliği yapmış olmasıdır.

5. AKP iktidarı Mustafa Kemal'i neden silmek istiyor. Bunun nedeni tarihi bir hesaplaşma isteğinden kaynaklanıyor. Kurtuluş Savaşından sonra Mustafa Kemal Paşa'nın feodal üst yapı kurumlarına karşı açtığı savaş, bu sınıfın günümüzdeki temsilcilerini ona karşı bir itibarsızlaştırma ve unutturma kampanyasına götürmektedir. Mustafa Kemal Paşa'nın adıyla bütünleşmiş milli bayramlara karşı sistemli önemsizleştirmenin tek nedeni budur. Bu onları Atatürk'e karşı Vahdettin'e sarılma çaresizliğine kadar düşüyorlar.

(19 Mayıs 2016)

Sonuç: Kurtuluş Savaşı tarihi doğru bir biçimde yazıldığında bundan asıl zararlı çıkacak olanlar teslimiyetçi padişahçılardır. 'Yerli ve millî' olan padişah değil Kuvayı Milliye direnişidir. (19 Mayıs 2016)